

DEKRET OGÓLNY ŚW. KONGREGACJI OBRZĘDÓW
o odnowieniu porządku nabożeństw podczas
Wielkiego Tygodnia ¹

(Maxima redemptionis nostrae mysteria)

Największe naszego zbawienia tajemnice, mianowicie Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Pana N. J. Chr., już od czasów apolstolskich starał się Kościół, Matka nasza, corocznie w szczególniejszy sposób wspominać i czcić. Naprzód przez osobny okres trzech dni obchodzono najważniejsze tych tajemnic chwile, mianowicie Chrystusa „ukrzyżowanego, pogrzebanego i zmartwychwstałego“ (S. Augustinus Ep. 55, 14); wnet dołączyło się także uroczyste wspomnienie ustanowienia Najśw. Eucharystii; wreszcie, w niedzielę, która bezpośrednio Mękę wyprzedza, przybył liturgiczny obchód triumfalnego wjazdu Pana Naszego, Króla mesjańskiego, do miasta świętego, tak powstał szczególny tydzień liturgiczny, który spowodu wyższości obchodzonych tajemnic został nazwany świętym (Wielkim) i wzbogacony wspaniałymi i pobożnymi obrzędami.

Obrzędy te były odprawiane w tych samych dniach i w tych samych godzinach tych dni, w których te najświętsze tajemnice się wydarzyły. I tak, pamiątkę ustanowienia Najśw. Eucharystii obchodzono w czwartek, wieczorem, uroczystą Mszą św. (Wieczery Pańskiej; w piątek zaś w godzinach popołudniowych urządzano osobne nabożeństwo liturgiczne poświęcone Męce i Śmierci Pańskiej; wreszcie w sobotę wieczorem rozpoczęła

---

¹ A. A. S., XVII (1955), 838.

się uroczysta wigilia, która kończyła się dnia następnego rano radością Zmartwychwstania.

Natomiast w średnich wiekach zaczęto z różnych przyczyn czas tych liturgicznych czynności tak uprzedzać, że pod koniec średniowiecza wszystkie te liturgiczne uroczystości przeniesiono na godziny poranne, ale nie bez szkody dla liturgicznego ich znaczenia, i nie bez zamieszania między opowiadaniem ewangelii, a odnośnymi tekstami liturgicznymi. W szczególności skutkiem tego liturgia wigilii paschalnej, oderwana od swej nocnej podstawy, straciła swoją naturalną przejrzystość, a także znaczenie słów i symbolów. Ponadto dzień wielkiej soboty zapełniony przedwczesną radością paschalną, utracił swój właściwy charakter żałobny pamiątki Pańskiego pogrzebu.

W bliższych nam czasach dołączyła się w końcu jeszcze inna zmiana i to z duszpasterskiego punktu widzenia największa. Mianowicie dawniej czwartek, piątek i sobota Wielkiego Tygodnia były obchodzone przez wiele wieków jako święta uroczyste, w tym oczywiście celu, by cały lud chrześcijański, wolny w tych dniach od prac służebnych, mógł brać udział w obrzędach tych świętych dni: tymczasem w ciągu wieku XVII widzieli się Papież zmuszeni zmniejszyć liczbę świąt uroczystych z powodu zmienionych warunków życia społecznego. I tak Urban VIII konstytucją apostolską „Universa per orbem“ z 24. IX. 1642 r., zmuszony był zaliczyć okres trzech dni W. Tygodnia do szeregu dni powszednich, a nie świąt uroczystych.

Skutkiem tego udział wiernych w tych świętych obrzędach siłą konieczności zmniejszył się, a to przede wszystkim z tej przyczyny, że ich odprawianie przeniesiono już od dawna na godziny poranne, w których powszechnie na całym świecie zwykle czynne są szkoły, warsztaty pracy i zajęcia publiczne wszelkiego rodzaju. Dlatego w rzeczywistości, jak prawie powszechne doświadczenie uczy, uroczyste te i poważne trzech dni liturgiczne nabożeństwa duchowieństwo zwykło odprawiać we wnętrzach kościołów prawie pustych.

I nad tym trzeba bardzo ubolewać. Albowiem obrzędy liturgiczne Wielkiego Tygodnia odznaczają się nie tylko szczególną swoją godnością, lecz i szczególną mocą sakramentalną

i skutecznością dla ożywienia życia chrześcijańskiego, i nie można ich zastąpić przez te nabożeństwa, które się zwykło nazywać pozaliturgicznymi, a które w okresie trzech dni odbywają się w godzinach popołudniowych.

Z tych powodów doświadczeni liturgiści, kapłani zajęci duszpasterstwem, a przede wszystkim sami biskupi zwracali się w ostatnich latach do Stolicy Świętej z prośbami, aby obrzędy liturgiczne świętych trzech dni Wielkiego Tygodnia zostały przywrócone, jak niegdyś było, na godziny popołudniowe, w tej oczywiście myśli, by łatwiej było wszystkim wiernym brać w tych obrzędach udział.

Rozważywszy pilnie tę sprawę, Ojciec św. Pius XII już w r. 1951 wznowił liturgię świętej wigilii paschalnej, a to do uznania Ordynariuszów diecezji i na próbę.

Skoro więc ta próba spotkała się powszechnie z powodzeniem, jak to wynika ze sprawozdań wielkiej liczby Ordynariuszów diecezji przesłanych Stolicy Świętej, — skoro ci Ordynariusze nie omieszkali przy tym ponowić próśb, by podobnie jak dla wigilii paschalnej, także i dla innych dni Wielkiego Tygodnia dokonano tego samego liturgicznego odnowienia przez przywrócenie świętych obrzędów na godziny wieczorne, — wreszcie biorąc pod uwagę, że Msze wieczorne przewidziane konstytucją apostolską „Christus Dominus“ z 6. I. 1953 r., wszędzie odprawiają się przy większym udziale wiernych; mając to wszystko przed oczyma Ojciec św. Pius XII nakazał, aby Komisja dla odnowienia liturgii przez tegoż Papieża ustanowiona, tę sprawę o wznowieniu porządku nabożeństw Wielkiego Tygodnia zbadała i zaproponowała wnioski. Otrzymawszy je Ojciec św. Pius XII postanowił, aby cała ta sprawa ze względu na swą wagę była poddana jeszcze szczególnemu zbadaniu przez Ks. Ks. Kardynałów św. Kongregacji Obrzędów.

Księża Kardynałowie na nadzwyczajnym zebraniu dn. 19. VII. br. w Watykanie rozważywszy pilnie tę sprawę uchwalili jednogłośnie, że należy zatwierdzić wznowienie porządku Wielkiego Tygodnia i rozkazać jego wykonanie, o ile zgodzi się na to Ojciec św.

Po przedstawieniu tych wniosków szczegółowo Ojcu św. przez podpisanego Kardynała — Prefekta, Jego Świątobliwość raczył zatwierdzić uchwały Księży Kardynałów.

Dlatego św. Kongregacja Obrzędów na podstawie szczególnego zlecenia Ojca św. Papieża Piusa XII zarządza, co następuje:

I. Zarządzenie o wznowieniu porządku nabożeństw w Wielkim Tygodniu

1. Ci, których obowiązuje obrządek rzymski, na przyszłość winni zachowywać Porządek W. Tygodnia wznowiony, a w urzędowym wydaniu Drukarni Watykańskiej zawarty. Ci, których obowiązuje inny rytuał łaciński, winni zachować tylko czas odprawienia liturgicznych nabożeństw ustanowiony w nowym Porządku.

2. Ten nowy Porządek należy zachowywać począwszy od dnia 25. III., niedzieli II Męki Pańskiej czyli Palmowej, roku 1956.

3. Przez cały W. Tydzień wykluczone są wszelkie kommemoracje, a we Mszy zakazuje się także kolekt z jakiegokolwiek tytułu nakazanych.

II. Godzina odpowiednia dla odprawiania liturgii W. Tygodnia

B r e w i a r z

4. W niedzielę II Męki Pańskiej czyli Palmową, w poniedziałek, wtorek i środę W. Tygodnia odmawia się brewiarz w godzinach zwykłych.

5. W okresie trzech dni, tj. w czwartek Wieczerzy Pańskiej, w piątek Męki i Śmierci Pańskiej i w Wielką Sobotę, jeśli brewiarz odmawia się w „chórze“, lub „wspólnie“, należy zachować następujące przepisy:

Matutinum i Laudes nie antycypuje się poprzedniego wieczoru, lecz odmawia się je rano w godzinie odpowiedniej. W kościołach zaś katedralnych, w których w W. Czwartek odprawia się rano Msza św. dla poświęcenia świętych Olejów, Matutinum i Laudes mogą być antycypowane wieczorem.

Horae minores mówi się w godzinach odpowiednich.

Nieszpory w W. Czwartek i Piątek opuszcza się, ponieważ ich miejsce zajmują obrzędy liturgiczne pierwszorzędne dla tych dni. Natomiast w W. Sobotę mówi się je po południu w godzinie zwykłej.

Completorium w W. Czwartek i Piątek odmawia się po wieczornych obrzędach liturgicznych; natomiast opuszcza się je w W. Sobotę.

Przy odmawianiu prywatnym w okresie tych trzech dni wszystkie godziny kanoniczne (breviarz) winny być odmawiane według rubryk.

Msza lub pierwszorzędne nabożeństwa liturgiczne

6. W niedzielę II Męki Pańskiej uroczyste poświęcenie palm i procesja odbywają się rano w godzinie zwykłej; w chórze jednak po Tercji.

7. W W. Czwartek Wieczerzy Pańskiej Msza dla poświęcenia Olejów świętych odprawia się po Tercji. A zaś Mszę św. Wieczerzy Pańskiej należy odprawiać wieczorem w godzinie najodpowiedniejszej, jednak nie przed godziną piątą po południu, ani po godzinie ósmej.

8. W W. Piątek Męki i Śmierci Pańskiej uroczyste nabożeństwo liturgiczne odprawia się w godzinach popołudniowych, a mianowicie koło godziny trzeciej; jeśli jednak wzgląd duszpasterski tak radzi, wolno wybrać godzinę późniejszą, jednak nie późniejszą od godziny szóstej.

9. Uroczystą wigilię paschalną należy odprawiać w godzinie odpowiedniej, mianowicie w tej, któraby pozwoliła Mszę uroczystą tejże wigilii zacząć około północy pomiędzy W. Sobotą, a niedzielą Zmartwychwstania.

Gdzie jednak — po rozważeniu okoliczności miejscowych i warunków wiernych, a na podstawie decyzji Ordynariusza — wypadnie antycypować odprawianie wigilii, to nie wolno jej zaczynać przed zmierzchem dnia, w żadnym razie przed zachodem słońca.

III. Wstrzymanie się od mięsa i post do północy W. Soboty

10. Wstrzymanie się od mięsa i post w okresie W. Postu, które dotąd według can. 1252 § 4 w W. Sobotę kończyły się po południu, w przyszłości będą się kończyły o północy tej samej W. Soboty.

Bez względu na wszelkie inne przeciwne zarządzenia.

Dnia 16. XI. 1955 r.

(—) C. KARD. CICOGNANI

Świętej Kongregacji Obrzędów Prefekt

L. S.

(—) † A. CARINCI, Abp Seleuc.

Św. Kongr. Obrzędów Sekretarz